

”BOK-ÅPNERNE” – FORMIDLINGSTJENESTE FOR LESELYST OG LITTERATURKUNNSKAP

1. SØKER

Søker: Aust-Agder bibliotek og kulturformidling/ Fylkesmannen i Aust-Agder.
Utdannings- og familieavdelingen
Adresse: Aust-Agder bibliotk og kulturformidling,
Serviceboks 616, 4809 ARENDAL
Telefon: 37 01 39 20
Faks: 37 01 39 75
Kontaktperson: Ruth Skjævestad
Epostadresse: ruth@aa.fylkesbibl.no
URL til hjemmeside: www.aa.fylkesbibl.no
Org.nr.: 974 57 3911

2. PROSJEKTETANSVARLIG OG KONTAKTPERSON

Prosjektansvarlig: Aust-Agder bibliotek og kulturformidling
Kontaktperson: Ruth Skjævestad

3. TITTEL OG MÅLGRUPPE

Tittel: **”Bok-åpnerne”-
formidlingstjeneste for leselyst og litteraturkunnskap**
Område: Lesestimulering og litteraturformidling
Målgruppe: Hele grunnskolen og folke- og skole-bibliotekene i fylket .
Elever, lærere, foreldre og bibliotekansatte

Kort beskrivelse av prosjektets ide og hensikt (maks 100 ord)

Bokåpnerne – formidlingstjeneste ved Aust-Agder bibliotek og kulturformidling:

- Formidling og markedsføring av tjenesten til alle aktuelle brukere
- Koordinering av virksomheten
- Kvalitetssikring og evaluering av tjenesten

Bokåpnerne – et team av:

- Bibliotekarer og pedagoger med kompetanse på nyere barne- og ungdomslitteratur
- Lokalt fagmiljø knyttet til HIA/skoleverket med eksperter på lesing og barne- og ungdomslitteratur
- Ressurselever som bokformidlere til yngre elever

Bokåpnerne tilbyr:

- ”Bokprat” – bibliotekarer og pedagoger med bokprat tilpasset ulike klasser og grupper
- ”Bokprat” – elever snakker om bøker for yngre elever (også nettbasert)
- Boksirkler med elever på tvers av kommunegrensene
- Formidling av lokale kompetansetiltak for lærere , litteraturformidlere og foreldregrupper om barn og lesing og nyere barne- og ungdomslitteratur

4. PROSJEKTFRAMSTILLING MED PROSJEKTETS TILKNYTNING TIL DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN, MÅL, PROBLEMSTILLING OG METODE

Prosjektets bakgrunn og tilknytning til Den kulturelle skolesekken

Bakgrunn for prosjektet er de mange leseundersøkelser der norske skoleelever skårer lavt, både på leseferdighet, mengdelesing og leselyst (bl.a. OECD-undersøkelsen PISA 2000).

Dette ønsker vi å gripe fatt i, og viser derfor til tiltaksplan ”Strategi for stimulering av leselyst og leseferdighet 2003 – 2007”, som lister opp følgende strategier til handling:

1. styrke elevenes leseferdighet og motivasjon for lesing
2. styrke lærernes kompetanse i leseopplæring og bruk av skolebibliotek
3. motivere barn, unge og voksne til å gi mer rom for lesing i barnehage, skole, hjem og fritid
4. øke bevisstheten om lesing som grunnlag for annen læring, kulturell kompetanse, livskvalitet, deltakelse i arbeidslivet og et demokratisk samfunn
5. styrke lærernes kompetanse om ny og aktuell barne- og ungdomslitteratur
6. stimulere til formidling av litteratur

Aust-Agder bibliotek og kulturformidling har ansvar for den regionale organiseringen av ”Den kulturelle skolesekken” i vårt fylke. Vi har lagt vekt på å ha allsidige tilbud innen litteratur i ”Skolesekken”, og vi har hvert semester hatt turneer med forfatterbesøk, skrivekurs, fortellere og dramatisering av litteratur.

(se eksempler vedlegg 1-3)

For første gang sender vi i høst ut til skolene et team med ”Bokpratere” for å snakke om nye barne- og ungdomsbøker. Bokpratere er lokale bibliotekarer og lærere med lang erfaring fra bibliotek og formidling, og god kunnskap om barne- og ungdomslitteratur. Tilbudet er blitt tatt godt imot. Totalt har 10 klasser bestilt ”Bokpratere” til ungdomsskolen, og ca. 20 klasser har bestilt ”Bokpratere” til barneskolen (vedlegg 4).

Vi tenker oss nå et prosjekt der vi utvikler dette videre, med de erfaring vi får etter de første turneene som blir gjennomført i høst, og i forhold til en prosjektplan som utarbeides.

Mål:

- ”Bok-åpnerne” har en målsetning om å bli det ene stedet i regionen som har en samlet oversikt over nettverk og ressurspersoner innen fagfeltet lesing og barnelitteratur. Det vil ha en stor spredningseffekt i regionen, i tillegg til at det er praktisk, ressurs- og tids-besparende for skoleverket.
- De faglige ressurspersonene i regionen markedsføres og nyttiggjøres mer aktivt lokalt.
- Elever utviklet som litteraturkontakter settes i system.
- Elevenes leseferdighet, leselyst og motivering for lesing økes.
- De voksnes kompetanse på lesing og barnelitteratur styrkes.

Problemstilling:

- Det finnes i dag en rekke ressurspersoner og miljøer lokalt innen fagfeltet, men ingen samlet oversikt eller formidling. Bibliotekene har bibliotekarer med lang erfaring med barn og bibliotek. De innehar store kunnskaper om barne- og ungdomslitteratur, men har behov for å styrke formidlingsarbeidet ut mot skolene .
- Skolene kan nyttiggjøre seg spisskompetanse utenfra i sitt arbeid for å styrke elevenes leseferdighet og motivasjon for lesing.
- Lærerne har behov for å styrke sin kjennskap til nyere barne- og ungdomslitteratur

Metode:**Aust-Agder bibliotek og kulturformidling knytter til seg et team ved å inngå avtaler med fagpersoner i regionen :**

- Bibliotekarer med kjennskap til barne- og ungdomslitteratur
- Pedagoger med kjennskap til barne- og ungdomslitteratur
- Ressurspersoner ved Høgskolen i Agder, Fakultet for humanistiske fag, Institutt for nordisk og mediefag. Høgskolen har studier i barne og ungdomslitteratur (Skolebibliotek kunnskap 2), og innen områdene barn , medier og lesing (vedlegg 5 . Høgskolen i Agder er også involvert i prosjektet ”Inn i teksten”, som Norsk kulturråd og Norsk Barnebokinstitutt står bak.
- Redaktørene av Basen www.barnebok.no, 2 forelesere ved Høgskolen i Agder, Institutt for nordisk og mediefag (vedlegg 6).

Formidlingstjenesten vil tilby:

- ”Bokprat” – bibliotekarer og pedagoger med bokprat tilpasset ulike klassetrinn/grupper. Skolene vil kunne bestille skreddersydde opplegg etter behov.
- Elever som bokformidlere til andre elever. Ulike tiltak som bokprat, bokanmeldelser og boksirkler med elever på tvers av kommunegrenser settes i system.
- Informasjon om kurs og foredrag for lærere, bibliotekarer og andre litteraturformidlere, barnehagepersonale og foreldregrupper , om barn og lesing og nyere barne- og ungdomslitteratur. Det inngås avtaler med ressurspersoner på Høgskolen i Agder som kan påta seg eksterne kurs/forelesninger innen feltet.
- Markedsføre Høgskolens studier og kursvirksomhet innen fagfeltet
- Formidling og markedsføring av tjenesten, både ved årlig katalog og nettbaserte tjenester

Aust-Agder bibliotek og kulturformidling skal :

- Kvalitetssikre tjenesten ved kursing av ”bokpraterne” både innen formidling og om ny barne og ungdomslitteratur. Det inngås avtaler om faste kursopplegg innen formidling (Marianne Svarstad, se vedlegg 7), og om ny barne og ungdomslitteratur (bl.a. fra HIA, og fra Norsk Barnebokforum med årlig høst-turne med presentasjon av nye barnebøker).
- Koordinere og evaluere virksomheten.

5. KONKRETISERING AV HVILKE DELER AV PROSJEKTET SOM ER NYUTVIKLING

Dette er en god prosjektidé fordi:

- Det finnes i dag ingen tilsvarende formidlingstjeneste regionalt, med samlet oversikt over ressursmiljøer, personer og nettverk
- Bibliotekarer som bokpratere er ikke nytt, men har vært nyttiggjort i svært varierende grad i forhold til bibliotekarenes kompetanse som formidlere, og kapasitet i forhold til arbeidsmengde i bibliotekene. Det nye er at dette settes i system, og at bibliotekarenes kompetanse vil sikres ved kursing i formidling og kursing i ny barne- og ungdomslitteratur.
- Elevenes egne ressurser videreutvikles og settes i system. Det å bruke elever som bokformidlere til yngre elever har vist seg å ha stor effekt. Det vises til prosjekt som "Lesestafetten", hvor også Aust-Agder har deltatt, til "Inn i teksten"-prosjektene (Agder), og til "Troll i ord" (Stavanger)
- Et samlet fagmiljø i regionen vil bli mer tilgjengelig og samarbeidet regionalt vil styrkes. En felles innsats vil bidra til styrking av leselyst og litteraturkunnskap både hos elever og hos voksne.

PROSJEKTETS OVERFØRINGSVERDI

- Modellen for en slik regional formidlingstjeneste vil ha stor overføringsverdi til andre regioner. Dette kan gjøres ved informasjon eksternt, for eksempel via nettverkene til Den kulturelle skolesekken og fylkesbibliotekene.
- Det vil bli utarbeidet evalueringsrapport for prosjektet.

6. SAMARBEIDSPARTER

- Utdannings- og familie-avdelingen ved Fylkesmannen i Aust-Agder
- Høgskolen i Agder. Fakultet for humanistiske fag. Institutt for nordisk og mediefag
- Basen www.barnebok.no - utviklet av ansatte ved Høgskolen i Agder
- Aktuelle kursholdere innen tale og presentasjonsteknikk
- Lokale ressurspersoner i muntlig fortelling
- Lokale ressurspersoner i bibliotekmiljøet
- Lokale ressurspersoner i grunnskolen

7. FRAMDRIFTSPLAN OG BUDSJETT:

Våren 2004:

Ansette prosjektleder 50 % stilling.

Nettverksbygging regionalt.

Bygge opp team av bibliotekarer som bokpratere, ved å tilby kompetansetiltak innen områdene formidling og barne- og ungdomslitteratur.

Utvikle en bank av ressurselever som bokformidlere.

Inngå avtaler med ressurspersoner i regionen.

Markedsføring, både m. trykt katalog og nettbasert informasjon.

Skoleåret 2004/2005

Videreføring av nettverksbygging og markedsføring.

Formidling av x antall bibliotekarer som bokpratere.

Formidling av x antall elever som bokpratere.

Formidling av x antall kurs og foredrag av ressurspersoner innen fagområdet.
Kompetansebygging av teamene.
Koordinering av virksomheten.
Evaluering av virksomheten.

Skoleåret 2005/2006

Videreføring av tjenesten på bakgrunn av erfaringer og evaluering fra de første årene av prosjektperioden.

Søknadssum fra Den kulturelle skolesekken:

For skoleåret 2003/2004:	kr. 270 000
For skoleåret 2004/2005 (forventet)	kr. 355 000
For skoleåret 2005/2006 (forventet)	kr. 355 000